

Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18554>

Özet

Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeği, uzaktan eğitim ve çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrencilerin deneyimlediği aidiyet, etkileşim ve ortak amaç duygusunu ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Şahin Gökçearslan tarafından 2013 yılında yapılan bir geliştirme çalışması sonucunda ortaya konulan bu ölçek, çevrimiçi ortamlarda öğrenme topluluğu hissinin varlığını ve düzeyini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçek, özellikle uzaktan eğitim süreçlerinin başarısında kritik bir faktör olan sosyal varlığını ve katılımcı katılımının değerlendirilmesi için önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlilik çalışması içerme ve 5'li Likert derecelendirme formatını kullanmaktadır. Bu araç, çevrimiçi öğrenme tasarımlarına ve eğitimciler, katılımcılar kendilerini ne ölçüde topluluğun bir parçası olarak hissettiklerini anlamaları ve bu hissi artırmaya yönelik stratejiler geliştirmeleri için veri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi, Uzaktan Eğitim, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Aidiyet, Sanal Öğrenme Ortamları, Likert Ölçeği, Geçerlik.

Yazarlar

Şahin Gökçearslan

Amaç

Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında deneyimledikleri topluluk duygusunu, yani sosyal ve duygusal bağlanmalarını, karışıklı etkileşimlerini ve ortak hedeflere yönelik paylaşımlarını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oluşturmaktır. Ölçek, çevrimiçi kursların ve eğitim programlarının pedagojik etkinliğini değerlendirmede, sosyal izolasyonu azaltmada ve öğrenci katılımının artırmada önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçek geliştirme çalışması (2013), Türkiye'deki çevrimiçi öğrenme bağlamına özgü kültürel ve akademik dinamikleri dikkate alarak, uluslararası literatürdeki topluluk hissi kavramını Türk eğitim sistemi için uyarlamayı ve doğrulamayı amaçlamıştır. Bu sayede, uzaktan eğitim araçlarının standart bir ölçüm aracı sunulmuştur.

Yapı

Ölçek, "Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi" (Sense of Online Learning Community) adıyla verilen

psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki temel boyut etrafında şekillenir: **Aidiyet ve Bağılılık** ile **Karşılıklı Etkileşim ve Paylaşım**. Aidiyet, bireyin kendini grubun kabul edilmiş bir üyesi olarak görmesi, topluluğun hedeflerini benimsemesi ve duygusal olarak gruba bağlı hissetmesi anlamına gelir.

Çevrimiçi öğrenme ortamlarında topluluk hissi, geleneksel yüz yüze eğitimdeki sosyal etkileşimlerin sanal ortama aktarılması ve sürdürülmesiyle ilgilidir. Güçlü bir topluluk hissi, öğrencilerin motivasyonunu, memnuniyetini ve akademik başarılarını doğrudan etkileyen kritik bir faktör olarak kabul edilir. Ölçek maddeleri, bu aidiyet ve etkileşim düzeylerini yansıtacak şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçek, başlıkta da belirtildiği üzere kapsamlı bir geçerlik çalışması na tabi tutulmuştur. Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik, aracın gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir. Bu çalışmada, genellikle uzman görüşü alınarak **Kapsam Geçerliği** sağlanmış ve istatistiksel yöntemlerle **Yapı Geçerliği** incelenmiştir.

Yapı geçerliğinin belirlenmesinde, muhtemelen Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısı test edilmiştir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen yapı altında toplanıp toplanmadığını göstererek ölçeğin yapısal bütünlüğünü doğrulamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizi de geliştirme çalışmasının önemli bir parçası olmaktadır. Güvenirlik, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Bu bağlamda, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (genellikle **Cronbach Alfa katsayısı**) hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Gökçearslan (2013) çalışmasında, elde edilen güvenilirlik katsayılarının ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanılabilecek düzeyde yüksek ve kabul edilebilir olduğunu gösterdiği varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, yapı geçerliğini saptamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını belirlemek için **Keşfedici Faktör Analizi (KFA)** uygulanmıştır. Bu analiz, çevrimiçi topluluk hissinin tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan mı oluştuğunu ortaya koymuştur.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin kavramsal yapısını ampirik verilerle uyumlu olduğunu

göstermi? ve çevrimiçi öğrenme topluluğu hissini bile?enlerini (örne?in, duygusal ba?lantı, kar?ılkı etki, üyelik) istatistiksel olarak desteklemiştir.

Araç

Test Type:

Geliştirme (Development)

Format:

5'li Likert Tipi Derecelendirme. (Genellikle 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum şeklinde)

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Çevrimiçi öğrenme ortamlarına katılan öğrenciler (Üniversite öğrencileri veya uzaktan eğitim katılımcıları).

Age Group:

Yeti?kin öğrenciler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details:

Ölçek, çevrimiçi derslere veya uzaktan eğitim programlarına aktif olarak katılan bireyleri hedef almaktadır.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Katılımcılar, çevrimiçi öğrenme topluluğuna yönelik hislerini 5 seçenekli bir derecelendirme üzerinden belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojileri, Psikometri, Sosyal Varlık, Çevrimiçi Öğrenme, Topluluk Hissi, Öğrenci Başlılığı, Güvenirlilik.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2013 yılında Şahin Gökçearslan tarafından geliştirilmiş ve yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanıma ila kin izinler için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2013

Sorumlu Yazar: Şahin Gökçearslan

İletişim: sahingokce@gmail.com

Kaynaklar

Gökçearslan, Ş. (2013). Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(1), 154-165.

Makalenin orijinal yayına şu linkten erişilebilir: tk.org.tr

Çalışmanın orijinal PDF dosyası buradadır: cevrimici-ogrenme-toplulugu-hissi-olceginin-gelistirilmesi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

Çevrimiçi Öğrenme Topluluğu Hissi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Çevrimiçi öğrenme topluluğundaki üyeler beni benimsemişlerdir.

Çevrimiçi öğrenme topluluğunun bir üyesi olmak beni mutlu eder.

Çevrimiçi öğrenme topluluğuna katılmak benim için önemlidir.

Diğer derslerimde de çevrimiçi öğrenme topluluklarına katılmak isterim.